

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 7-50 Din

za inozemstvo 18—

Oglaš po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica

št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta

Račun pri pošt. čerkov
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 1. junija.

Danes so se vršile volitve v madžarski parlament še v onih 106 okrajih, kjer se niso izvršile v nedeljo. Ker spadajo sem v prvi vrsti mesta, ki volijo v nasprotju s kmečkimi okraji, potem tajnega glasovanja, rezultati volitev dosedaj še niso znani. Ni pa dvoma, da bodo tudi današnje volitve pokazale veliko zmago vlade.

Vsak narod ima svoje specifične značilnosti, ki ga reprezentirajo na zunanji. Madžarom bi lahko kot najznamenitejši lastnost pripisali izredno rutino v tem, kako je — voditi volitve.

Saj se poroča, da so celo vladni možje v Budimpešti presenečeni nad izredno veliko večino, ki jo jim je prinesel izid prvih volitev v državni zbor.

Znano je bilo za avstro-ogrske dobe, da izpadejo volitve na Ogrskem vedno tako, kakor želi in hoče vladna stranka. Uradniški aparat, vojaštvo in žandarmerija so bili složni na dejem, da izide vladajoča stranka kar najuspešneje iz volitev. Znanu so slučaj, ko se je zgodilo celo na Hrvaškem, da je prišel madžarski veliki župan na volišče v bolj ogrožene kraje in osebo nadzoroval volitve, ki so se vršile seveda javno. Ako se je volilec izjavil za opozicijskega kandidata, je veliki župan kratkotalno diktiral zapisnikarju za vladnega kandidata. Najuspešnejše nasilje se je obneslo najbolje.

Sedanje volitve so se izvršile, kakor omenjeno, po ogromni večini zopet po javnem glasovanju. V enem izmed intervjujev, ki jih je napravil dopisnik nekega švicarskega lista z volilnimi madžarskimi politiki, je izjavil član vlade, notranji minister grof Klebelsberg: «Z nenavadno, za madžarske razmere neskončno značilno sigurnostjo», da bo dosegla vladna stranka dve tretjini vseh 248 mandatov, medsebojno radikalna in legitimistična opozicija pa vsaka po 20 mandatov; deset mandatov da bo odpadlo na manjše frakcije, ostalih petnajst na neodločene. Opozicijski politiki so izjavljali že vnaprej, da je z oktroiranim volilnim redom mogoče vladni stranki doseči publjno večino.

Interesantno je še, da opozicijske stranke proglašajo volni red, po katerem so se volitve vršile, oziroma se še vrče, za nezakonit, ker je bil, kakor znano, uveljavljen na prav prefrigan način, s spretno izoginitvijo parlamenta. Seveda to platonsko odklonilno stališče opozicijskega nemu ne pomenja; njih decimirane vrste ne bodo v parlamentu nič pomenile in grofovska oligarhija bo zopet gospodar položaja. Tudi protest zavezniških diplomatov v Budimpešti bo ostal samo na papirju.

Ponovno smo že naglašali važnost madžarskih volitev za nadaljni razvoj notranje in zlasti zunanje politike našega soseda. Na resnično izboljšanje napetega razmerja med Madžarsko in njenimi mejami, ni misliti tako dolgo, dokler ostane na vladni stari magnatski kliki, ki se ne more uživati v nove razmere in ne preprečujejo gnila svoje obnovitvene in revanšne načrte. Prijateljsko sosedstvo med nami in Madžari, kakor tudi med nami in Čehi ter Romuni bo mogoče šele takrat, ko bodo dobili krmilo madžarske politike v roke res demokratični, v socialnem in političnem oziru naprednejši elementi.

To se sedaj ni zgodilo. Čeprav so prišle današnje volitve opozicijskemu, zlasti socializmu, morda več mandatov kakor nedeljske. Ostali bodo morali zato še dalje budno na straži. Zmaga grofovske oligarhije pri madžarskih volitvah je nov moment za čim tesnejšo zvezo v Mali antanti združenih držav.

Naši vojni dolgovi
Angliji

Beograd, 1. junija. (Izv.) Včeraj je poseben finančni ministar dr. Kumandurič tukajšnji angleški poslanik in z njim dolgo konferiral. V informiranih krogih se zatrjuje, da je angleška vlada analogno ameriški izrazila željo, naj bi naša država priznala medvojne dolge. Vpraša se ni določena. Po računih beograjske vlade znašajo isti 12 milijonov funtov sterlingov, po angleških pa 20 milijonov, pri čemer so všteti tudi stroški za obroke in prehranjevanje erbske vojske za časa njenega umika preko Albanije. Vendar pa Anglija glede velikosti teh dolgov ne dela nobenega vprašanja, ampak samo zahteva priznanje istih, ker se bo regulacija izvršila pozneje.

Iz seje načelstva JDS.

SOGLASNA ZAUPNICA MINISTRU ŽERJAVU.

Ljubljana, 1. junija. Načelstvo JDS je na današnji svoji seji razpravljalo o očitkih, iznešenih v zadnjem času proti ministru Žerjavu. Po obsežni debati konstatira načelstvo soglasno, da nima niti najmanjšega povišja dvomi o osebi in politični poštenosti dr. Žerjave, katerega čisti nameni in požrtvovalno delo za ideje jugoslovanske demokracije mu slej ko prej zagotavljajo popolno zaupanje vseh so-

služenikov naše stranke.

Načelstvo je odobrilo odsek, ki se je sestavil na izrečno željo gosp. ministra, da v podrobnem pregledu in ugotovi uporabo podpor, danih od Jadranske banke za cilje demokratske stranke. Odsek je svoje delo po večini že izvršil ter ga konča v najbližjih dneh. O rezultatih svojih ugotovitev bo odsek podal javno poročilo.

Sporazum o volilnem redu

MARINKOVIČEV NAČRT DEFINITIVNO USVOJEN. — OKROŽNE LISTE IN OKRAJNI KANDIDATI. — RAZDELITEV PO D' HONDTOVEM SISTEMU.

Beograd, 1. junija. (Izv.) Konferenca članov vladnih strank je danes končala debato o volilnem zakonu. Vse vladne stranke so se glede formulacije volilnega zakona popolnoma sporazumele. Sprejet je bil definitivno predlog ministra Marinkovića, da se v volilnih okrožjih postavijo nosilci liste, na katere se večje srezki (okrajni) kandidati. Če dobi v okrožju, kjer je manj kot šest mandatov, samo ena lista kandidatov, pride v poštev tudi ena brez kandidatov, in sicer najlažja, ki pa mora imeti vsaj dve tretjini kandidatov. Če doseže v volilnih okrožjih z

do 9 mandatov samo en mandat kandidatov, dobita mandat tudi oni kandidatski listi, ki sicer nimata kandidatov, pa sta najbližja kandidatki in imata vsaj dve tretjinski kandidatki. Sprejet je bil tudi predlog ministra Pribečevića, da se računa kandidatov na ta način, da se razdeli število glasov s številom mandatov, ki pripadajo določenemu okrožju, plus eden. Za razdelitev mandatov ostane d' Hondt sistem. Vsi člani konference so obljubili, da se bodo v svojih klubih zavzeli za sprejem te formule volilnega zakona.

Spored poročnih svečanosti

Beograd, 1. junija. (Izv.) V ponedeljek dne 5. junija zvečer prispe v Beograd vojvoda Yorški, ki bo na kraljevi svatbi zastopal angleškega kralja kot kuma, ter španski infant Alfonz in infantina Beatrica, ki bosta pri poroki zastopala španski dvor. Kakor je znano, je princ Albert, vojvoda Yorški, mlajši sin angleškega kralja. Infant Alfonz je stric španskega kralja Alfonza. Visoke goste bodo na kolodvoru sprejeli kralj in ostali člani kraljevskega doma.

V torek dne 6. junija med 2. in 3. uro popoldne prispe v Beograd princ de Udine, ki bo na svatbi zastopal italijanskega kralja. Na postaji ga bodo pričakovali kralj in princa Arzen in Pavle.

Isti ob petih popoldne pride s posebno ladjo v beograjsko pristanišče rumunsko kraljeva rodina z nevesto princezino Marijo. Pozdravili jih bodo s 101 strelom z beograjske trdnjave. V pristanu jih bo poleg kralja in njegovih visokih gostov pričakovala častna četa kraljeve garde z godbo, člani vlade, predsedništvo narodne skupščine, ministri

dvoja in drugi civilni in vojaški dostojanstveniki.

Ko prispe ladja z rumunskimi gosti, jih kralj pozdravi na ladji, v pristanišču pa se jim pokloni beograjski župan s kruhom in soljo. Po izvršeni predstavi in obhodu častne čete se vsi vrnejo v avtomobilih na dvor.

V sredo dne 7. junija bodo sprejeli oficijelni misli diplomatskega kora ter prijavljenih deputacij.

V četrtek dne 8. junija bo 21 topovskih strel z beograjske trdnjave javilo poroko kralja s princezino Marijo. Ob 10.30 pride kralj iz svojega stanovanja v stari dvor, od kjer pripelje nevesto njen brat. Ob pol 11. uri se odpravi svečana povorka. Ob 11. uri izvrši poroko patriarh z arhijereji po posebnem cerkvenem oredništvu. Na dvoru bodo peli združeni pevski zbori beograjskih pevskih društev. Izvršitev poroke se pozdravi s 101 topovskimi strelom. Ob prihodu v dvor pričakujejo mlado kraljico deklice iz vseh krajev po starem narodnem običaju.

Pred otvoritvijo jugoslov.
umetniške razstave

ČASTNO ZASTOPSTVO SLOVENSKEGA UMETNIŠKEGA SVETOVANJA UMETNIŠKIH ORGANIZACIJ. — UMETNIŠKA KONGRES. — PORABA DRŽAVNE PODPORE.

Beograd, 1. junija. (Izv.) Priprave za 5. jugoslovansko umetniško razstavo se bližajo svojemu koncu. Slovenskemu oddelku je odkazano odlično mesto. Velik prostor ima klub mladih, 2 sobi društvo slovenskih umetnikov, eno pa mariborski klub «Grah», ki se bo, kakor kaže, zelo ugodno uvelodel.

V sredo se je vršilo v Beogradu prisotnosti delegatov vseh umetniških društev iz Ljubljane, Maribora, Zagreba in Sarajeva zborovanje beograjskega lokalnega združenja. Zborovanje je imelo namen, da v medsebojnem razgovoru razjasni razmerje med posameznimi lokalnimi organizacijami in da najde pot, po kateri bi se prišlo čimprej do splošnega združenja oblikujočih umetnikov v centralnem društvu. Razen tega je imelo zborovanje tudi namen, da se določi razmerje med umetniškimi združenji in med vlado, to je umetniškimi odločenjem pri prosvetnem ministru. Iz poročil raznih govornikov je bilo razvidno, da je splošna želja vseh kulturnih centrov, da bi se čimprej sklical že davno namenjeni umetniški kongres v Zagrebu. Sklenjeno je bilo, da se kongres skliče nepreključno za prve dni oktobra 1922.

Veliko zanimanje je vzbudilo poročilo kiparja Arambašića, ki je referiral o denarni pomoči ministrstva prosvete za povzdigo umetnosti. Referat je pokazal jasno, da o kakem protežiranju enega dela našega naroda v škodo drugega dela ne more biti govora. Zelo neprijetno pa je dirlilo slovenske delegate, ko so izvedeli iz pismenega poročila, da je pokrajinska vlada v Ljubljani dosežaj pokazala zelo malo iniciative glede umetniških zadev. Zborovanje je končalo v najlepšem sporazumu ter je ponovno pokazalo, da bo složno delo moralo dove-

sti do lepih uspehov. Prvi uspeh je bil sklep koncem zborovanja, da se naj vršijo odseji z državno pomočjo redne jugoslovanske razstave v naših kulturnih centrih.

Kralj in kraljica obiščeta razstavo.

Beograd, 1. junija. (Izv.) Danes so bili odposlanci jugoslovanskih umetnikov pri maršalu dvora, da bi le-ta posredoval pri kralju, da bi ta osebo pristojno otvoritvi 5. jugoslovanske umetniške razstave. Maršal dvora je z velikim zanimanjem poslušal izjavljajo deputacije umetnikov, pa je moral vsled že določenega programa svečanosti in silno kratko odmerjenega časa izjaviti, da je prisotnost kralja pri otvoritvi sicer nemogoča, da pa si bo kralj s kraljico gotovo ogledal razstavo po otvoritvi.

NAŠ KATASTRSKI SISTEM.

Beograd, 1. junija. (Izv.) V tisku se nahaja delo dr. Faschinga, strokovnjaka v katastrskem odelu finančnega ministarstva, v katerem izdeluje matematične temelje novega katastra. Njegov sistem je najnovejši, ki sploh obstaja. V strokovnem pomenu je to znanstvena senzacija. Pred nekaterimi tedni je bila v Rimu mednarodna znanstvena konferenca, na kateri je francoski učenjak prof. Roussellet priporočal svoje novo katastrsko odmero, kateri sistem naj bi se porabil v vseh Evropi. Po njegovih izjavah pa je vstal jugoslovanski delegat polkovnik Stevo Bošković, znan astronom, in povedal, da država SHS že eno leto dela po tem sistemu, ki pa je pri nas izpopolnjen in ne v prvotni obliki, kakor ga je francoski učenjak priporočal. To znači, da je bil pri nas znan že prej. Sklenjeno je bilo, da se dr. Faschingova knjiga izda tudi v francoskem iztisku.

Fašistovska revolucija
v Bologni

FAŠISTI PROTI PREFEKTU. — UNILI SO BRZOJAVNE IN TELEFONSKE PROGE. — ODREDBE VLADE. — MASČEVANJE NAD NE-SIMPATČNIM LISTOM.

Bologna, 1. junija. (Izv.) V Bologni in v vsej provinci Emilia je prišlo do pomembnih velikih izredov fašistov, ki so v prvi vrsti naperjeni proti bolonjskemu prefektu, katerega obdolžujejo, da je postal orodje vseh protinardnih elementov. Gibanje fašistov je, kakor izgleda, ne samo političnega, temveč tudi gospodarskega značaja. Fašisti se bojijo, da bo prefekt napraviti razkol med političnimi in gospodarskimi organizacijami fašistov. Proglas fašistov pravi, da je prišel čas boja in zmage. Iz vse provincije je dospelo v Bologno veliko število fašistov.

Cenijo jih na 10.000. Mnogo jih je prišlo zlasti iz Ferrare. Sopotoma so prekinili vse telefonske in brzojavne zveze z Bologno.

Včeraj je prišlo do burnih demonstracij, zlasti pred prefekturo, ki jo straži močan oddelček vojske in policije. Fašisti niso samo v mestu semem, temveč tudi

na deželi sezgali več delavskih domov, tako n. pr. v Castenasu, Budriu, Santi Agati Bolognese itd.

«Agenzia Stefani» objavlja, da je min. predsednik De Facta odredil vse potrebno, da se prepreči nadaljnje zbiranje fašistov z dežele v mesto. Obenem je bolgarski prefekt dobil nalog, naj se fašisti, ki so poškovali telefonske in brzojavne proge, takoj aretirajo ter izroči sodišču. V rimskih parlamentarnih krogih se govori, da bodo vsled dogodkov v Bologni ukinjeni vsi dopusti članov vojske v nekaterih provincih. Baje se pripravljajo tudi dekreti za vse prefekte, da se odvrnejo vsem orožni listi.

Včeraj sta v Turinu dva fašistovska oddelka uničila 30.000 izvodov lista «Stampa», ki so jih z ekspedicije lista peljali na kolodvor. «Stampa» je namreč priobčila uvodni članek pod naslovom «Križa fašizma», v katerem ostro kritizira sedanje fašistovsko gibanje.

Viharna seja češkega senata

IZZIVANJA SLOVAŠKIH SEPARATISTOV. — OSTER NASTOP SENATORJA KLOFAČA. — PREDČASEN ZAKLJUČEK SEJE.

Praga, 1. junija. (Izv.) Po zadnjih razburljivih dogodkih v zbornici je sledila danes nič manj razburljiva seja v senatu. Zopet se je postavila katoliška slovaška ljudska stranka odločno proti vladi. Slovaški senator Klimko je zaklical: «Pod Madžarsko se nam je godilo boljše! Razni poslanci so mu odgovarjali z vzkliki: «Sramujte se!»

Bivši minister za deželno brambo senator Vaclav Klofač je odgovoril slovaškim poslancem med drugim: «Poln sem nevolje, ko slišim besede senatorja Klimka, da se je Slovakom godilo pod Madžarsko boljše kot sedaj.» Slovaki kličejo Klofača, da ni-

ma pravice, govoriti v takem tonu. Ker so se slišali tudi burni nemški medklici, je predsednik pozval nemške senatorje k redu. Senator Luksch je nato omenil, da se prav dobro spominja, da je predsednik Lisy v bivšem avstrijskem parlamentu tolkel s pušmi in da je trobil s trobento. Ta izjava je vzbudila med češkimi člani senata burne proteste. Nemci in Slovaki so odgovarjali in nemir je naraščal bolj in bolj in naposled zavzel tak obseg, da ni mogel priti nihče več do besede. Predsednik je zato z obžalovanjem zaključil sejo, ki je dosedaj brez primere v analih mladega češkega senata.

Določbe

češko-ruske pogodbe

MEDSEBOJNA NEVTRALNOST. — OBNOVITEV DIPLOMATSKIH STIKOV.

Praga, 1. junija. (Izv.) Iz izjave ministrskega predsednika dr. Beneša izhaja, da se je med Češkoslovaško in Rusijo sklenil dogovor, ki vsebuje predvsem določbe medsebojne nevtralitete. Nadalje vsebuje dogovor določbe glede ustanovitve diplomatskih zastopstev v glavnih mestih obeh držav ter glede možnosti, da se sporazumno med obema vladama ustanove v važnih mestih podružnice teh zastopstev. Nadalje določa dogovor, da

obe državi ne bosta vodili nikakih pogajanj z organizacijami ali osebami, ki se bojujejo proti vladam obeh držav. Pravno stališče zastopstev ter njenih funkcijarijev je določeno po mednarodnem pravu. Pravne zahteve češkoslovaških državljanov se ne bodo prejšnjevala, ker se bodo te zahteve rešile v Haagu. Sklenilo se je tudi razširiti medsebojne gospodarske in trgovinske odnose ter določiti načela za trgovinsko obnavljanje.

Razprava o rapall-
skem kompromisu

Beograd, 1. junija. (Izv.) Na današnji konferenci ministrov, kateri so prisostvovali ministri Pribečević, Marinković, Miladinović, Pucelj, Krstelj in Stanić, je minister Krstelj predložil vladi besedilo konvencije, sklenjene z Italijo glede Zadra. Z enim izvedom te konvencije je včeraj zunanji minister dr. Ninčić odpoval v ilidže k ministrskemu predsedniku Pašiću. Minister Krstelj želi, da bi naša država pristala na 15 točk konvencije, sklenjenih glede Zadra. O tem pa se ni moglo doseči soglasnosti. Gotovo je, da bo treba nekatere določbe dogovora bistveno spreminjati. Zlasti je minister Pribečević izjavil glede koncesij za žolstvo svoje, določbam konvencije nasprotno mišljenje, ker se z njimi dajejo italijanskim šolam razne koncesije, medtem ko se za naše šole v Italiji še ni ničesar storilo. O tem, ali se sklene konvencija na podlagi rapallskega sporazuma, ali ne, bo meročajno mišljenje ministrskega predsednika Pašića.

IZ FINANČNO-EKONOMSKEGA
KOMITEJA.

Beograd, 1. junija. (Izv.) Na snožni seji finančno-ekonomskega komiteja ministrov je bil zunanjemu ministru odobren kredit za organizacijo konzularne službe. Sprejet je bil tudi predlog vojne ministrstva, naj se na račun reparacij napravi delavnica za izdelovanje letal. Vprašanje rešitve ponudbe «Societe Generale» glede gradnje brezžične postaje v Beogradu je bilo odstavljeno, ker ni bil navzoč poštni minister.

Poljska in Nemčija

Izjave zunanjega ministra Skirmunta. Varšava, 1. junija. (Izv.) Poljski minister za zunanje zadeve Skirmunt je včeraj poročal plenumu sejma o genovski konferenci. Izjavil je, da se mora splošna bilanca konference smatrati za aktivno. Kar se tiče Poljske, se koristi konference ne kažejo toliko v tem, da so se odstranile resne nevarnosti, temveč v tem, da so se odnosi med Poljsko in drugimi državami poglobili in ojačili. Minister je z veseljem pozdravil mirovne izjave, ki jih je podal nemški delegat na genovski konferenci, zlasti izjavo, da je nemška vlada z ozirom na konvencionalno rešitev vprašanja Gornje Slezijske pripravljena, pričeti pogajanja za vzpostavitev normalnih gospodarskih odnosov med Poljsko in Nemčijo. S svoje strani je minister izjavil, da je Poljska v misli obstoječih obveznosti vedno pripravljena k mirnemu sodelovanju z Nemčijo.

KONFERENCA O JUŽNI
ŽELEZNICI.

Beograd, 1. junija. (Izv.) Italijanska vlada je pozvala našo vlado, da pošlje svoje delegate v Benetke dne 12. t. m. radi rešitve vprašanja o bivši avstrijski južni železnici po četu 320 mirovne pogodbe. Naša vlada je povabilo sprejela in bo odposlala svoje delegate.

PODALJŠANJE ITALJANSKO-
NEMŠKE TRGOVINE POGODBE.

Berlin, 1. junija. (Izv.) 28. avgusta prošlega leta se je med nemško in italijansko vlado sklenil provizorni trgovinski dogovor z veljavnostjo dveh mesecev. Sedaj se je po pogajanjih med zastopniki obeh vlad podaljšal dogovor za novih devet mesecev.

Devetstopetnaesto

Tragedija naroda.

«Počakaj, morda vendar zagori.»

Medtem sem razburjeno otipavala otroka, po nožičah, po čelu, po prsih, toda nikjer nisem začutila nikakega sledu kako rane. Telo pa je žarelo v vročici.

Naposled pa žarela in ko smo posijali otroku v obraz, smo videli, da je res okrvavljen. Mlada rdeča kri je curjala po čelu, kjer se je nahajala precej velika in globoka ranica.

Zarjela sem hujše, kot bi bila sama ranjena. Obledo stržem sebe, da bi imela vsaj kosček suhe krpe, s katero bi obvila ranico. Naposled pretržem svojo srajco ter položim krpo detetu na rameno.

Ne vem kdaj je bilo ranjeno, niti se ne spominjam, kdaj bi se moglo zgoditi. Dvakrat, trikrat se je razpočila granata v bližini, a nisem nikoli čutila, da bi nas zadel tudi najmanjši kos.

Vila sem od bolečin, kakor pred kratkim ona mati, ki je odšla v noč, da išče izgubljenega otroka. Baš kakor njo, so me tolažili sosode. Pritisnila sem otroka na prsi, da ga rešim pred nečim groznim. Zasipala sem usta s poljubi, kakor bi mu hoteli viliti novih moči. Toda rdeča je plakala, drhtelo, čelo in ročice so mi žarele kakor žerjavice.

«Izgubila sem ga, izgubila,» sem vročala.

«Ne boj se snaha, saj mine, vročica prihaja od rane.»

Temna noč je vladala v zavpušeni hiši. Kako dolga in grozna. Cela večnost. Vse svoje življenje nisem pričela toliko dogodkov, kakor od zahoda sonca do sedaj. Nihče ni vedel, koliko je ura, koliko imamo še do zore, kako me je dušilo, da nisem mogla niti dihati.

Vročica ni popustila. Otroče se je treslo, kakor list trepetlike. Zena poleg mene je našla suho krpico in mi jo podala. Kdo ve ali je bila čista ali ne, premeniti sem morala prejšnjo, vso namočeno z otroško krvjo.

Okrog mene so šepetali, ničesar nisem čula. Z dušo in telesom sem visela nad otrokom. Poslušala sem udarce srca. Nihče nas ni slišal na otroki, tudi če bi klicali na pomagaje, kolikor bi mogli. Morda so šepetali ljudje krog mene iz obzira na mojega bolnika.

«Nekdo gre,» pravi sosed.

«Dež je prenehal, najbrže odhajajo begunci.»

Sosed je odšel na prag in čuli smo, kako se razgovarja z nekom.

«Pridi k nam, imamo še nekaj prostora.»

«E, hiteti moram, dež je prenehal.»

«Odkod prihajaš?»

«Iz Beograda.»

«Za Boga, kaj je tam?»

«Prekoračili so.»

«In jih niste mogli odbiti?»

«Prekoračili so, kaj češ.»

«O Bog.»

Kmalu nato zopet nadaljuje.

«Koliko je ura, vojak?»

«Davno je minula polnoč.»

Sosed se vrne v hišo in nam sporoči, kar smo že vsi slišali.

«Vendar sem mislil, da ne bodo to pot prekoračili.»

«Ako ne bi. Strašna je sila, in to silo bomo plačali s svojo kožo.»

Mislil sem: zadnjič smo bili sami, morali smo zapustiti Beograd, pa smo se vendar vrnili. Toda sedaj Rusi na Kalemegdanu, Francozi na Topčideru angleški admirali, francoski aeroplani in vse skupaj ni nič pomagalo.

«In Nemci onstran Donave in Save, kaj ne?»

«Seveda, Nemci! Vprašal sem nekoč nekoga ravnatelja (iz pogovora se je razodelo, da je bil ta ravnatelj uradnik v neki banki): Kako to? ga vprašam.»

«Kaj si vprašal?»

«E, kako je vse to mogoče kar se godi, o Nemcih, Rusih, Angležih in Francozih sva govorila. On dobro pozna vse stvari, govori odlično francoski, sprejema tuje ilustrirane liste, njegovi pisarni se vedno razgovarjajo o politiki in na zidu mu visi zemljevid.»

«Pa ga vprašam. In kaj mi je odgovoril. Vidiš, Nemci imajo tako politiko, da spoznajo vrednost mesta, kadar ga zavzemajo, Angleži, Francozi in Rusi pa, kadar ga izgube.»

«Tako je.»

«Istotako bo tudi z Beogradom. Izgubili ga bodo, pa bodo napeli vse sile, da ga zopet zavzamejo; ne preteče teden dni, pa bomo zopet vkorakali v Beograd.»

Medtem se je na česti zopet pričelo umikanje in radovedni mož stopi na cesto. Kaj se je razgovarjal nismo čuli, ko se je vrnil nam potrdi iznova resnico: «prekoračili so, baš so pehali tu mimo tri ulete Nemce.»

«Kaj pravijo?»

«Ničesar. Zmigujejo z rameni.»

«Potem bi bilo treba, da hitro odidemo.»

«Seveda. Dež je že prenehal. Bog zna, če jih bodo naši zadržali, da ne prodirajo še to noč dalje.»

«Kam naj gremo?»

«V Resnik. Tam morda dobimo vlak.»

«Je daleč Resnik?»

«E, do zore pridemo lahko.»

Molče sem krenila za njimi.

Bližu je bila že jutranja napoved, toda še vedno je vladala globoka tema in mraz. Pokrila sem otroka, kolikor sem mogla, čvrsto pritisnila na prsi, da ga čimbolje ogrejem.

(Dalje prihodnjič.)

Objave

* Mestna hranilnica ljubljanska v soboto, dne 3. t. m. ne uraduje.

* Bančni zavodi v Ljubljani v soboto pred Binkoštni ne poslujejo.

* Sokol I. v Ljubljani, gospodarski odsek, priredi v soboto dne 3. junija ob 8. uri zvečer «Večerni koncert» na letnem telovadbišču trga Tabor. Igra društveni orkester pod vodstvom br. L. Pahorja. Za okrepčila bodo predvajale učence.

* Matineje s telovadbo in petjem v prid Dečjega doma priredi 11. t. m. ob 11. dopoldne v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani Prva mestna deželjska šola pri sv. Jakubu. Spored obsega med pevskimi točkami poleg državne himne še 10 lepih slovenskih in srbskih narodnih in umetniških pesni. V treh telovadnih nastopih bodo predvajale učence vaje z obroči, dve prosti vaji in dve rajalni vaji. Pri prireditvi svira godba na lok. Cene prostorov so: sedeži v dvorani 5 Din, na galeriji 3 Din, stojališče 2 Din, za šolske otroke 1 Din.

* Deseto javno predavanje Zvonimira Bernota, glavnega urednika «Napreca»: Kaptolčanem na viška in obramba protinjenju. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali na datiji govor, vendar ne pred 10 minut. — Petek, 2. junija t. l. Velika dvorana «Mestnega doma» v Ljubljani točno ob 20. konec najpoznejše ob 22. — Cena vstopnicam običajna.

* Izlet na Golico prireditelj člani in starejšine trž. akad. društva «Balkan» na binkoštno nedeljo. Odhod iz Ljubljane gl. kolodvor ob 11.28 na Jesenice, kjer se snidejo s starejšinami oziroma člani iz Primorja, ki prispejo iz Podbrda ob 13.25.

* Učiteljsko društvo za radovljški okraj. Zborovanje okrajnega učiteljskega društva za radovljški okraj se ne bo vršilo dne 3. junija na Bohinjski Bistrici, ampak se preloži na poznejši čas.

* Rogaška Slatina. Na binkošti se odviji v dvorani zdraviliškega doma sezirovalno kino. Vodstvo ki ostane isto kot je bilo lansko leto, jamči za predvajanje prvovrednih filmov.

* Puč. Na binkoštni ponedeljek se vrše ob 17. in 20. uri v mestnem kinu predstave v prid gladujočim Rusom. Predstava ob 17. uri je prav prikladna za okolčane.

* Za «Dom krajci Marije» se dvajali gg.: veleindustrialce, Andrej Jakl 6250 Din, kavarnar Fran Krapež 1500 Din, občina Zelimlje 250 Din, Zveza de-

lovodij in industrijskih uradnikov 156 Din, občina Dob 125 Din, občine Bohinjska Bistrica, Dol. Lendava, Pekre pri Mariboru in Posojilnica v Mariboru po 100 Din, posojilnica Črnomelj 75 Din, občinski odborniki v Toplicah pri Novem mestu 70 Din, občina Trzin 6250 Din, občina Skakovec v Prekmurju 50 Din, občina Breg pri Ptuj, Kmetijska hranilnica in posojilnica St. Rupert na Dolenjskem, podružnica Rdečega križa v Novem mestu, po 25 Din in občina Orehovič 1250 Din.

* Najkrajše alpsko letovišče v Jugoslaviji je nedvomno hotel «Sv. Janez» ob Bohinjskem jezeru, ki je že odprt. Slovensko planinsko društvo, ki ima v upravi to podjetje, se ni bala ne truda ne stroškov in storiло vse, da bo zamo-glo nuditi letoviščarjem in izletnikom vso udobnost in prijetnost. Opremljenih je 40 sob z 1, 2 in 3 posteljami. Kopališče v jezeru se je popolnoma prenovilo in tudi jezero čolnov pomnožilo. Preskrbljeno bo vedno za izborni pijačo in jedila. Krajši in daljši izleti na vse strani tega romantičnega kraja, k Savici, na vrhove Črne prsti, Rodice, Triglav itd. bodo nudili izletnikom in letoviščarjem, ki se žele okrepčati v tem planinskem letovišču, najlepši užitek. Urejeno je tudi za zelo udobno zvezo od kolodvora Bohinjske Bistrice do hotela, kajti pri vsakem osebnem vlaku pričakuje izletnike auto-omnibus, ki vozi tudi nazaj k vlaku. Vsa poljska daje hotelski odsek S. P. D. Ljubljana, Kralja Petra trg št. 2, ali hotelsko vodstvo pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru.

* Pevski odsek metliškega Sokola priredi na binkoštno nedeljo točno ob 9. uri zvečer pevski koncert v Narodni čitalnici pod vodstvom poživovalnega pe-vovodja učitelja brata Vigela in s spremljevanjem discipliniranega orkestralnega kluba pod vodstvom g. Milana Gustiša z nastopnim programom: J. Laharnar: Mladost, meš. zbor. N. Rožanc: Kaj bi te vprašal, deklet Ti. moški zbor. F. Gerbič: V noči; dvospev. J. Aljaž: Na dan; moški zbor. H. Volarič: Pogled v nedolžno oko; samospev s spremljevanjem klavirja. J. Aljaž: Ne zveni mi; meš. zbor. V. Parma: Poslednja noč; samo-spev. Fr. Gerbič: Gondolirjeva pesem; ženski zbor. V. Parma: Hajd na ples; ženski zbor s spremljevanjem orkestra. Schweb: Dobro jutro; mešan zbor s spremljevanjem klavirja.

* Centralna vnovčevalnica za živo in zakladno živino v Ljubljani, bo prodajala na «Prosti stojnici» od petka 2. junija t. l. dalje, dokler bo kaj zaloge ob 3. uri popoldne prekajeno meso «reberca». Cena za 1 kg 60 K.

* Dotični gospod, ki je zamenjal v vlaku svoj zavož z vojaškimi stvarmi, to je bluzo, čepico in rokavice za mojega, v katerem se je nahajal en par rumenih čevljev, se naproša, da pošlje zamenjane stvari na naslov I. Jug ta Thaller Kerschbaummer, Zagreb, Ilica 10, kjer dobi proti vrnitvi mojega zavoža tudi svoje stvari nazaj.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 1. junija 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	761.8	13.2	vzhod	jasno	—
Ljubljana	14.	762.4	25.0	jug. vzh.	—	—
Ljubljana	21.	768.1	19.2	—	—	—
Zagreb	7.	760.6	17.0	jug. zap.	—	—
Beograd	7.	755.2	11.0	jug. vzh.	—	—
Dunaj	7.	768.4	15.0	sev. zap.	—	—
Praga	7.	—	—	—	—	—
Inomost	7.	764.3	15.0	zapad	jasno	—

V Ljubljani barometer stanov., temper. visoka. Sonce vzhaja ob 4.05, zahaja ob 19.47

Priporočajo se:

Skladnica: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

„Orient“ d. d., Sodna ulica št. 3, telefon 463.

Trgovine: M. Urbas, prodaja pristnih kranjskih klobas, Slomškova ulica 18.

Franz Brumat, zaloga manufakture in tkanine na debelo, Ljubljana, Mestni trg 25/I.

Trgovina z usnjem in čevljarstvi potrebščinami Sestak & Ravnihar, Sodna ulica 4.

J. C. Mayer, manufaktura, Ljubljana.

Julio Meini, d. d., Aleksandrova c. 1, kava, čaj, čokolada, kakao.

J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova c. 5, trgovina z oblekami.

Grom, carinsko posredništvo in spe-dicija, Kolodvorska ulica 41.

Gradbeno podjetje, ing. Al. Hrovat in Alb. Černe, Krekov trg 10/I.

Tomažič & Pipan, ameriška stroj-na olja, avtoolja, bencin in teretna mast, Resljeva cesta 2.

Mehanična delavnica: [d.p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.

Pisalni stroji: [d.p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.

Razmnoževalni aparati: [d.p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.

Ed. Skopek, urar, Mestni trg 8. Ve-lika zaloga ur, zlatnine in srebr-nine. Lastna strokovna delavnica. Cene nizke.

Mikuž, dežniki, Stari trg.

E. Moré, sodavičar, Martinova cesta.

Litografski zavod Cemažar in drug, Cesta na južno železnico, za bel-gijsko vojašnico. Vsakovrstne eti-kete, lepaki in druga litografska dela.

A. Kassig, Židovska ulica. Uniforme, čepice, preproge itd.

Fotografski umetni zavod Avgust Berthold, Ljubljana, Sodna ulica 13.

Mali oglasi

stanejo do 20 besedi Din. 3.—, vsaki nadaljnji 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačanje, so preplačane do 20 besedi 5 Din., vsaki nadaljnji 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v enmah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znanika za odgovor.

Službe

Tri trgovske zanesljive pomočnike, 1679

ki imajo veselje do trgovine, jaje in perotine, sprejmeo trdka En. Supanc, Rogatec.

Trgov. pomočnika,

dobrega manufakture, iščem za takoj. Anton Britovšek, Slovenjgradec. 1680

Opekarskega dela

vele družine se sprotajajo za trajno delo ob akordni plači, prostem stanovanju, razsvetljavi in kurjavi v ope-karni v Lažarstvu pri Mariboru. 1655

Tražim slugo

za trgovačko kučo, koji se i kod konja razume. Aleksa Vranešević, Gline preko Kar-lovca, Hrvatska. 1632

Prodaja

Stroj 1657

za izdelavo sukna—lodna se-ceno prodajo pri Marji Gra-mer, Ormožnjice pri Semiču.

Enovprežna kočija

in sani naprodaj. Naslov pov-urava «Jutra». 1642

Dopisovanje

Ženitna ponudba!

Vsestranske usposobljen, zna-čajen, zdrav, 26 let star, sa-mostojen trgovec v prijaznem trgu na Spodnjem Stajerskem želi v svrhu zaustave znanja z boljšo, blagovorno gospo-dično, ki bi imela veselje po trgovini in si želi lepe bodočnosti. Posredujejo lahko tudi stariši. Ponudbe, če mo-gote s sliko in navedbo pre-moženja je poslati pod «Tro-

badur» na Anon. zav. Drago Beseljak in drug. Ljubljana, Sodna ulica 5. 1681

Razno

Pozor, industrijalci!

Rad bi izdelave v inozemstvu se proda kemično podjetje, popolnoma urejeno in vpeljano, na zelo prometnem kraju, z receptom in maso-rijalom za izdelovanje čistila za človeka, masti za usnje, kolomaja, več vrst drila ter drugih izdelkov. Naslov pov-urava «Jutra». 1685

Enonadstropna hiša

z šestimi sobami, dvema kuhinjama, parketirano, zelo solidno zidana, se proda za 400.000 K. Nadalje se oddane se dve Wertheimerici. Vprašanja na Spar- und Vorschuss-verein, Laško. 1669

BENCIN Razno perilo

ima trajno po najnižjih cenah na razpologo - Družba Zora, skladišče Balkan.

za dame, gospode in deca priporoča trdka A. & E. Skabernè, Ljubljana, Mestni trg št. 10. 1676

Znameniti roman „Jutra“ FRANK HELLER

Blagajna velikega vojvode

je izšel v ponatisku in se naroča pri upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Broširan velja 10 Din, po pošti 75 p. več.

Istotam se dobi tudi knjiga: Prigode gospode Collina.

Cena 5 Din, po pošti 75 p. več.

Razpis.

Pokrajinska monopolska direkcija v Ljubljani razpisuje na dan 5. julija t. l. ofertalno dražbo za 13 mm debele deske raznih širin in drugega lesa za tobačno tovarno v Ljubljani.

Natančni pogoji za ofertalno dražbo so na razpolago v ekonomiji tobačne tovarne v Ljubljani.

1676

Delniška glavica:

K 20,000.000.—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 1.

Rezervni zaklad:

K 6,500.000.—

165

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakov, Slovenjgradec

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

„KORANIT“

zajamčeno pravi asbestni škrlil za kritje streh.

Zaloga:

1454

pri krovcu Fr. Fujanu, Ljubljana, Illova 48.

Dr. Josip Hubad

Mira Hubad roj. Slanc

poročena

1677

Konjice

1. junija 1922

Litija